Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0094

Rapoartele privind Kosovo din 2023 și 2024

Rezoluția Parlamentului European din 7 mai 2025 referitoare la rapoartele Comisiei privind Kosovo din 2023 și 2024 (2025/2019(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Kosovo, pe de altă parte[1], care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2016,

– având în vedere cererea de aderare la Uniunea Europeană depusă de Kosovo la 15 decembrie 2022,

– având în vedere cererea de aderare la Consiliul Europei depusă de Kosovo la 12 mai 2022,

– având în vedere Acordul-cadru între Uniunea Europeană și Kosovo privind principiile generale ale participării Kosovo la programele Uniunii[2], în vigoare începând cu 1 august 2017,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)[3],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest[4],

– având în vedere concluziile Președinției în urma reuniunii Consiliului

---

1 JO L 71, 16.3.2016, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
2 JO L 195, 27.7.2017, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
3 JO L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
4 JO L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

European de la Salonic din 19 și 20 iunie 2003,

– având în vedere declarațiile summit-urilor UE-Balcanii de Vest din 17 mai 2018 de la Sofia, 6 mai 2020 de la Zagreb, 6 octombrie 2021 de la Brdo pri Kranju, 6 decembrie 2022 de la Tirana, 13 decembrie 2023 de la Bruxelles și cel din 18 decembrie 2024 de la Bruxelles,

– având în vedere Procesul de la Berlin, lansat la 28 august 2014,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 5 februarie 2020 intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0057),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 6 octombrie 2020 intitulată „Un plan economic și de investiții pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0641),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE” (COM(2023)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2023 privind Kosovo” (SWD(2023)0692),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest” (COM(2023)0691),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 martie 2024 privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere (COM(2024)0146),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulată „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (COM(2024)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2024 privind Kosovo” (SWD(2024)0692),

– având în vedere prezentarea generală și evaluările de țară făcute de Comisie, din 31 mai 2023 și 13 iunie 2024, privind programul de reforme economice al Kosovo,

– având în vedere concluziile comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și Balcanii de Vest și Turcia, adoptate de Consiliu la 16 mai 2023, și concluziile comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și partenerii din Balcanii de Vest, Turcia, Georgia, Republica Moldova și Ucraina, adoptate de Consiliu la 14 mai 2024,

– având în vedere Rezoluția 1244 din 10 iunie 1999 a Consiliului de Securitate al ONU, Avizul consultativ al Curții Internaționale de Justiție (CIJ) din 22 iulie 2010 privind conformitatea cu dreptul internațional a declarației unilaterale de independență a Kosovo,

precum și Rezoluția 64/298 din 9 septembrie 2010 a Adunării Generale a ONU, care a luat act de conținutul avizului CIJ și a felicitat UE pentru disponibilitatea de a înlesni dialogul dintre Serbia și Kosovo,

– având în vedere primul acord privind principiile care reglementează normalizarea relațiilor dintre Serbia și Kosovo din 19 aprilie 2013 și acordurile din 25 august 2015, precum și dialogul în curs facilitat de UE pentru normalizarea relațiilor,

– având în vedere Acordul de la Bruxelles din 27 februarie 2023 și Acordul de la Ohrid din 18 martie 2023, precum și anexa cu normele de aplicare a acestuia,

– având în vedere Decizia Consiliului (PESC) 2023/1095 din 5 iunie 2023 de modificare a Acțiunii comune 2008/124/PESC privind misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo (EULEX Kosovo)[1], care a prelungit mandatul misiunii până la 14 iunie 2025,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2023/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație (Kosovo)[2],

– având în vedere raportul final al misiunii de observare electorală a Uniunii Europene privind alegerile municipale din Kosovo din 2021,

– având în vedere raportul preliminar al misiunii UE de observare a alegerilor parlamentare din Kosovo din 2025,

– având în vedere cea de-a patra reuniune a Consiliului de stabilizare și de asociere dintre Uniunea Europeană și Kosovo, care a avut loc la Bruxelles, la 7 decembrie 2021,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Kosovo,

– având în vedere recomandările comune adoptate la cea de-a 12-a reuniune a Comisiei parlamentare de stabilizare și de asociere UE-Kosovo, care a avut loc la 9 decembrie 2024,

– având în vedere indicele de percepție a corupției pentru 2024 stabilit de organizația Transparency International,

– având în vedere clasamentul mondial al libertății presei din 2024

---

1 JO L 146, 6.6.2023, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1095/oj.

2 JO L 110, 25.4.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

publicat de organizația Reporteri fără Frontiere,

– având în vedere Raportul pe 2024 privind democrația al institutului „Varieties of Democracy (V-Dem)” din martie 2024,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0075/2025),

A. întrucât politica de extindere este unul dintre cele mai de succes instrumente de politică externă ale UE și una dintre cele mai de succes politici de stimulare și încurajare a reformelor fundamentale și reprezintă o investiție geopolitică strategică în pacea, stabilitatea și securitatea pe termen lung pe întreg continentul;

B. întrucât democrația, drepturile omului și statul de drept sunt valorile fundamentale pe care se întemeiază UE;

C. întrucât extinderea UE reprezintă un instrument strategic pentru consolidarea stabilității, democrației și dezvoltării economice în Europa, iar fiecare țară implicată în procesul de aderare este evaluată în funcție de propriile merite și întrucât realizarea reformelor necesare și respectarea setului de criterii și a valorilor europene comune determină calendarul și ritmul cu care avansează aderarea; întrucât calea Kosovo către aderarea la UE depinde și de normalizarea relațiilor cu Serbia;

D. întrucât UE este cel mai mare furnizor de sprijin financiar pentru Kosovo,

E. întrucât Kosovo a făcut obiectul unor ingerințe străine și campanii de dezinformare, în special din Rusia, în principal prin intermediul canalelor mass-media naționaliste sârbe, și din China, prin „putere blândă, necoercitivă”, cu scopul de a destabiliza instituțiile democratice, de a pune în pericol coeziunea societății și de a incita la violență etnică; întrucât atacul de la Banjska/Banjskë din septembrie 2023 a fost urmat de o dezinformare masivă, care a exacerbat și mai mult tensiunile; întrucât autoritățile kosovare au adoptat Legea privind Comisia independentă pentru mass-media (CIM) în iulie 2024; întrucât, în mai 2024, Consiliul Europei a publicat avizul juridic referitor la proiectul de lege privind Comisia independentă pentru mass-media, în care își exprimă îngrijorarea cu privire la anumite aspecte ale proiectului respectiv și formulează recomandări referitoare la modul de tratare a acestor preocupări; întrucât textul final al Legii privind CIM nu a reflectat majoritatea recomandărilor formulate;

F. întrucât misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, cunoscută și sub denumirea de EULEX, este cea mai mare misiune civilă lansată vreodată în cadrul politicii de securitate și apărare comune a Uniunii Europene;

G. întrucât, în 2018 și 2023, peste 500 de petiții au fost semnate de persoane care, de-a lungul timpului, se autoidentifică ca fiind bulgare,

Angajamentul de a adera la UE

1. felicită Kosovo pentru angajamentul de a adera la UE, care reflectă o alegere geopolitică strategică clară și faptul că cetățenii săi doresc în continuare cu ardoare ca Kosovo să meargă pe calea europeană; reafirmă că Kosovo a fost consecvent în eforturile sale de integrare în Uniunea Europeană;

2. își reiterează convingerea fermă că viitorul Kosovo este în UE și că toate eforturile de a scoate Kosovo din „zona gri” sunt nu doar în interesul poporului kosovar, ci și în interesul UE, mai ales în contextul actualei dinamici geopolitice din regiune, a schimbărilor rapide din politica mondială și concurența sa tot mai acerbă cu regimurile autoritare;

3. sprijină cererea Kosovo de aderare la UE, care reflectă un consens copleșitor al tuturor partidelor cu privire la integrarea în UE și o alegere geopolitică strategică clară; invită statele membre să încredințeze Comisiei mandatul de a prezenta chestionarul și de a emite avizul cu privire la meritele candidaturii țării; îndeamnă cele cinci state membre care nu au recunoscut încă independența Kosovo, să facă acest lucru fără întârziere, permițându-i astfel să avanseze pe calea sa către UE pe picior de egalitate cu celelalte țări candidate; reamintește avizul consultativ al Curții Internaționale de Justiție din 22 iulie 2010, în care se afirmă că declarația unilaterală de independență a Kosovo nu încalcă dreptul internațional general;

4. reamintește că aderarea la Uniunea Europeană se bazează pe un proces bazat pe merite, condiționat de punerea în aplicare riguroasă a unor reforme aliniate la cele mai înalte standarde europene, în special respectarea criteriilor de la Copenhaga și a supremației legii și care să asigure aplicarea efectivă a legilor în practică; încurajează Kosovo să își continue eforturile în acest sens, prin consolidarea și mai mare a angajamentului său față de valorile și standardele Uniunii; subliniază că extinderea implică și o pregătire temeinică a posibililor noi membri, respectând în același timp stabilitatea economică a pieței interne, standardele sociale și de mediu și buna funcționare a instituțiilor europene;

5. salută liberalizarea vizelor, adoptată în aprilie 2023 și în vigoare de la 1 ianuarie 2024, considerând-o un rezultat concret al relațiilor tot mai strânse dintre Kosovo și UE și o dovadă a eforturilor depuse de Kosovo pe calea integrării sale europene; salută decizia Kosovo de a elimina în mod unilateral cerințele de viză pentru cetățenii Bosniei și Herțegovinei; salută decizia Spaniei de a recunoaște pașapoartele obișnuite eliberate de Kosovo ca documente de călătorie valabile începând din ianuarie 2024;

6. atestă progresele concrete înregistrate în domenii precum justiția, libertatea și securitatea, combaterea criminalității organizate și o economie de piață funcțională; regretă progresele lente și cere să se accelereze reformele în domeniul statului de drept; salută ambiția Kosovo de a avansa în implementarea reformelor, fapt care rămâne prioritatea țării; regretă absența unui cvorum decizional în Adunarea Națională din Kosovo, cauzată de boicotarea activității Adunării de către partide politice înaintea alegerilor parlamentare;

7. regretă politizarea unor instituții precum Comisia electorală centrală și Comisia independentă pentru mass-media;

8. salută alinierea continuă a Kosovo la politica externă și de securitate a UE, în special condamnarea fermă a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și aplicarea de către Kosovo a măsurilor restrictive ale UE împotriva Rusiei și Belarusului, aliniindu-se cu politica externă a Uniunii, precum și sprijinul acordat Ucrainei prin intermediul ajutorului umanitar și al pachetelor de asistență militară, care confirmă că Kosovo este un partener de încredere și valoros angajat în integrarea în UE și confirmă orientarea sa geopolitică clară, ferm ancorată în alianța europeană și transatlantică;

9. cere să se ridice imediat măsurile UE împotriva Kosovo, care nu se mai justifică deoarece Kosovo a îndeplinit cerințele UE și sunt în contrast cu atașamentul demonstrat de Kosovo față de valorile europene și cu alinierea sa la politicile UE, limitând impactul parteneriatului UE cu Kosovo și împiedicând reluării cu bună-credință a dialogului Belgrad-Pristina;;

10. își reiterează sprijinul deplin pentru cererea Kosovo de aderare la Consiliul Europei, pentru planul strategic ale acestei țări de a adera la programul Parteneriatului pentru pace al NATO și pentru cererile sale de aderare la alte organizații internaționale; invită organizațiile și statele membre relevante să sprijine în mod proactiv respectivele candidaturi ale Kosovo; invită Comisia și delegația UE din Kosovo să își intensifice eforturile de creștere a vizibilității și de promovare a rolului, a eforturilor și a beneficiilor unui parteneriat mai strâns între UE și Kosovo;

11. salută faptul că Kosovo a redus sarcina administrativă, simplificând procedurile prin punerea în aplicare a programului aferent pentru perioada 2022-2027; ia act de faptul că cadrul strategic pentru administrația publică este creat, dar nu este pus în aplicare în mod eficient; regretă că întârzierile în reforma administrației publice au făcut ca gestionarea finanțării UE să fie deficitară și că nivelul de responsabilitate în sectorul public este insuficient; invită Kosovo să îmbunătățească administrația publică și sistemul funcției publice bazate pe merit prin modificarea și adoptarea Legii privind funcționarii publici și a Legii privind consiliul independent de supraveghere a funcției publice;

12. regretă că hotărârea Curții Constituționale din Kosovo referitoare la Legea privind salariile, care unifică sistemul actual de remunerare a funcționarilor publici, nu este încă funcțională; invită guvernul kosovar să își revizuiască legislația privind gestionarea finanțelor publice pentru a respecta standardele internaționale și să includă metodologia privind investițiile publice în legislația revizuită;

Democrația și statul de drept

13. salută progresele importante și pozitive înregistrate în rezolvarea multor recomandări făcute cu mult timp în urmă de misiunea UE de observare a alegerilor (MOA UE) și de faptul că s-a depus o lege privind alegerile generale agreată de toate partidele; constată că această lege oferă o bază potrivită pentru desfășurarea de alegeri democratice, în conformitate cu standardele internaționale și regionale; reține că, răspunzând invitației președintelui entității Kosovo, Uniunea Europeană a trimis o MOA, care a cuprins o delegație de observatori formată din eurodeputați, pentru a observa alegerile parlamentare din Kosovo din 9 februarie 2025; salută concluziile din 9 februarie 2025 a misiunii UE de observare a alegerilor, care confirmă desfășurarea unor alegeri pașnice, libere și corecte, cu participarea tuturor comunităților din Kosovo; regretă retorica agresivă utilizată de partidele politice în timpul campaniei; ia act de problemele tehnice întâmpinate în timpul procesului de numărare a voturilor și încurajează autoritățile kosovare să își intensifice eforturile pentru a îmbunătăți organizarea următoarelor alegeri; constată lipsa unui pluralism politic autentic în cadrul comunității sârbe din Kosovo la alegerile parlamentare, în pofida numeroaselor liste electorale sârbe din Kosovo; este preocupat de rapoartele privind presiunea continuă exercitată de Belgrad asupra alegătorilor din comunitatea sârbă; condamnă ingerința repetată în campania electorală a trimisului special al SUA, Richard Grenell;

14. ia act cu îngrijorare de impasul politic cauzat de peisajul politic fragmentat și de faptul că până în prezent nu a fost ales un președinte al Parlamentului, ceea ce împiedică formarea unui guvern în urma alegerilor legislative din 9 februarie 2025 și întârzie lectura parlamentară a mai multor texte bugetare; încurajează partidele politice să colaboreze pentru a depăși acest impas cât mai curând posibil;

15. constată cu îngrijorare că Legea privind alegerile locale și Legea privind alegerile generale nu sunt încă puse în aplicare și armonizate cu Legea privind egalitatea de gen, care prevede o reprezentare egală, de 50 %, a femeilor și bărbaților; regretă că femeile continuă să fie subreprezentate;

16. salută adoptarea legii privind Parchetul special și progresele înregistrate în soluționarea cazurilor de corupție; salută activitatea activă a Parchetului Special pentru soluționarea a șapte cazuri de crime de război; cere mai multe clarificări despre repartizarea

competențelor între parchetul special și parchetul general în ceea ce privește gestionarea anchetelor și a urmăririlor penale; invită Kosovo să întărească și mai mult parchetul special prin consolidarea capacității acestuia de a investiga și de a urmări penal cazurile de criminalitate organizată la nivel înalt; invită poliția și parchetul special să colaboreze îndeaproape pentru a elabora strategii car să permită o desfășurare mai eficientă a anchetelor, cu o repartizare clară a responsabilităților;

17. ia act de progresele înregistrate în clasamentul Kosovo în indicele de percepție a corupției, deoarece Kosovo a urcat 10 de locuri față de anul trecut, considerând aceasta drept o evoluție pozitivă, recunoscând în același timp că acest lucru se datorează atât scăderii scorurilor altor țări, cât și, mai semnificativ, adoptării unei legislații de calitate, dar că rămâne în continuare în mare măsură nesatisfăcătoare; subliniază că, pentru a câștiga încrederea cetățenilor este nevoie nu doar de reforme legislative, ci și de rezultate vizibile în cercetarea, urmărirea penală și condamnarea cazurilor de corupție de la toate nivelurile; regretă însă că Kosovo nu are o strategie anticorupție din 2019 și îndeamnă să se depună mai multe eforturi pentru a o finaliza în mod prioritar; reiterează că este necesar un angajament politic ferm pentru a obține rezultate solide în combaterea corupției la nivel înalt; reiterează că este necesar un angajament politic ferm pentru a obține rezultate solide în combaterea corupției la nivel înalt;

18. se arată foarte îngrijorat de vulnerabilitățile sistemice din sistemul judiciar din Kosovo, în special la capitolele independența sistemului judiciar și respectarea separării puterilor; se arată încă o dată preocupat de amânările de la procese și de faptul că funcționarii guvernamentali continuă să critice hotărârile judecătorești în cazuri individuale; salută faptul că, în decembrie 2024, guvernul a prezentat Comisiei de la Veneția proiectul său legislativ privind reformele judiciare și că primul aviz a fost emis de aceasta la 18 martie 2025; invită Kosovo să se asigure că legislația care reglementează integritatea și responsabilitatea sistemului judiciar este în concordanță cu standardele europene și cu recomandările Comisiei de la Veneția; invită guvernul kosovar să aloce un buget adecvat pentru sistemul judiciar; salută înființarea Tribunalului Comercial, progresele înregistrate în recrutarea de noi judecători și procurori printr-un proces transparent și bazat pe merit, precum și o creștere generală a transparenței;

19. află cu satisfacție de participarea sârbilor kosovari la alegerile parlamentare și îi încurajează pe reprezentanții aleși ai acestora să joace un rol activ în cadrul legislativ al Kosovo, punând umărul la viitorul european al Kosovo; regretă, cu toate acestea, boicotul partidelor care reprezintă sârbii kosovari în timpul alegerilor locale din aprilie 2023 și retragerea sârbilor kosovari din instituțiile din Kosovo; își exprimă îngrijorarea cu privire la ingerința Serbiei în alegerile parlamentare prin Srpska Lista (SL);

20. salută punerea în aplicare a hotărârii Curții Constituționale din 2016 privind proprietatea asupra terenurilor din mănăstirea Visoki Dečani/Deçani prin înregistrarea mănăstirii ca proprietar, în martie 2024;

21. salută creșterea constantă a numărului de condamnări pentru crimă organizată și faptul că cadrul juridic privind combaterea criminalității organizate este aliniat la acquis-ul UE; subliniază că organele de urmărire penală și poliția trebuie să deruleze acțiuni comune mai ferme împotriva grupurilor și rețelelor infracționale; semnalează cu îngrijorare problemele de securitate din nordul Kosovoului, în special după atacul de la Banjska/Banjskë din septembrie 2023, când poliția a trebuit să aloce resurse însemnate; subliniază necesitatea de a întări cooperarea în domeniul drogurilor; cere o aliniere și mai mare în ceea ce privește lupta împotriva terorismului;

22. salută adoptarea strategiei și a planului de acțiune privind controlul armelor de calibru mic și al explozivilor, precum și nivelul ridicat de respectare a normelor Protocolului ONU privind armele de foc;

23. este în continuare preocupat de implementarea lentă a strategiei și a planului de acțiune privind statul de drept;

24. își reafirmă angajamentul de a-și menține și intensifica cooperarea cu Adunarea din Kosovo și cu membrii săi în sprijinul proceselor democratice înscrise în parcursul european al Kosovo, apelând la instrumentele și inițiativele existente ale Parlamentului de sprijinire a democrației; consideră că acest parteneriat poate fi revitalizat și amplificat după alegerile democratice din 9 februarie 2025; încurajează implicarea activă și colaborarea tuturor membrilor aleși ai noii Adunări din Kosovo;

25. condamnă incidentele grave de securitate din nordul Kosovoului de la sfârșitul lunii noiembrie 2024, cel mai grav petrecându-se lângă satul Vragë din Zubin Potok, unde dispozitive explozive au provocat daune infrastructurii critice prin vizarea canalului principal al sistemului Ibër Lepenc; susține eforturile instituțiilor din Kosovo de a ancheta în amănunt aceste fapte penale, astfel încât autorii să poată fi aduși în fața justiției;

26. salută activitatea misiunii EULEX, care a ajutat autoritățile kosovare să creeze instituții durabile și independente în domeniul statului de drept;

Libertățile fundamentale și drepturile omului

27. reține că Kosovo dispune de cadrul instituțional necesar pentru a promova și ocroti drepturile omului; salută adoptarea Strategiei pentru protecția și promovarea drepturilor comunităților; subliniază, însă, că drepturile omului au o protecție slabă din cauza absenței aplicării legii, a voinței politice și a resurselor umane și financiare

limitate și solicită mecanisme consolidate de asigurare a respectării legii și de tragere la răspundere;

28. recunoaște că constituția Kosovo este foarte progresistă în ceea ce privește drepturile minorităților; remarcă cu regret că petiția semnată de aproape 500 de persoane care, la nivel istoric, s-au autoidentificat ca bulgari, înregistrată la Adunarea din Kosovo în ianuarie 2023, nu a fost încă luată în considerare și recomandă ca aceste drepturi să fie consacrate în lege și asigurate în practică; invită Kosovo să se asigure că toate minoritățile recunoscute în temeiul Legii privind protecția drepturilor minorităților și ale membrilor comunităților lor sunt pe deplin incluse în Constituția țării; invită autoritățile kosovare să își intensifice eforturile de protejare a drepturilor tuturor minorităților, inclusiv ale comunităților naționale, în special ale comunităților naționale vulnerabile, și să le ofere șanse egale și o reprezentare adecvată în viața politică și culturală, în mass-media publică, în administrație și în sistemul judiciar, precum și să prevină asimilarea acestora și să promoveze integrarea lor în societatea din Kosovo și să consolideze activitățile de eliminare a provocărilor sociale și economice ale acestor minorități naționale;

29. salută majorarea finanțării pentru adăposturile pentru victimele violenței domestice și ale traficului de persoane; constată că violența domestică rămâne cea mai frecventă formă de violență de gen; își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că sistemul nu reușește încă să asigure prevenirea eficace a violenței domestice;

30. regretă că proiectul de Cod civil al Kosovo nu a fost încă adoptat; subliniază că proiectul de Cod civil abordează mai multe aspecte importante legate de egalitatea de gen ca valoare fundamentală a UE, permițând în special o atribuire în proporție egală a bunurilor conjugale soților și soțiilor; subliniază importanța de a se asigura drepturile tuturor persoanelor din Kosovo în Codul civil pentru a garanta respectarea drepturilor constituționale și a oportunităților pentru comunitatea LGBTIQ; își exprimă îngrijorarea că femeile rămân subreprezentate în funcțiile politice de rang înalt, legate în special de securitate și dialog, și subliniază nevoia urgentă de implicare a acestora în procesele de pace și reconciliere, în conformitate cu Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind femeile, pacea și securitatea; solicită să se depună mai multe eforturi pentru a îmbunătăți statutul femeilor în societate;

31. ia act de faptul că sistemul penitenciar respectă, în linii mari, normele minime standard ale ONU și solicită o mai bună protecție a drepturilor deținuților, în special ale deținutelor, ale minorităților și ale persoanelor deținute care suferă de boli psihice; este în continuare preocupat de persistența limbajului discriminatoriu împotriva femeilor și a persoanelor LGBTIQ și invită autoritățile să creeze și să pună în aplicare o strategie națională de gen pentru

domenii de cercetare precum știința, tehnologia, ingineria și matematica; salută participarea femeilor la programele de pregătire de înaltă calitate în domeniul afacerilor și al managementului, precum și în domeniile legate de TIC, facilitate de fondurile IPA; regretă că femeile din grupurile minoritare, în special comunitățile rome, așkali și egiptene, se confruntă cu numeroase forme de discriminare, în special în ceea ce privește educația, ocuparea forței de muncă și accesul la asistență medicală; își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că administrația centrală nu reprezintă în mod adecvat comunitățile minoritare, iar numărul femeilor în funcții de conducere este scăzut;

32. regretă că Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități nu a fost încă adoptată. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că legislația Kosovo nu este suficient aliniată la acquis-ul UE privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care se confruntă cu discriminare și obstacole în calea accesului la serviciile sociale;

33. salută îmbunătățirea constantă a poziției Kosovo în cadrul Indicelui democrației liberale (LDI) și al Indicelui democrației electorale în 2024, elaborați de institutul „Varieties of Democracy Institute” (V-Dem), care măsoară statul de drept, sistemul de echilibru al puterilor, libertățile civile, alegerile libere și corecte;

34. observă că în Kosovo există un peisaj mediatic pluralist în așteptarea deciziei Curții Constituționale privind principala lege privind mass-media și subliniază rolul IMC, a cărui independență în procesul decizional trebuie să fie strict asigurată și a cărei funcționare deplină trebuie restabilită; regretă, cu toate acestea, declinul libertății mass-mediei în Kosovo, după cum o demonstrează coborârea sa de pe locul 56 la locul 75 în clasamentul mondial al libertății presei din 2024; reafirmă că pluralismul și transparența mass-mediei sunt condiții prealabile pentru aderarea la UE; cere să se dezvăluie cu mai multă transparență identitatea proprietarilor trusturilor mass-media, pentru ca mass-media să devină mai independentă și mai pluralistă; subliniază necesitatea unor măsuri solide pentru a proteja jurnaliștii de hărțuire și intimidare și pentru a asigura independența organismelor de reglementare a mass-mediei; ia act de preocupările exprimate de societatea civilă cu privire la presupusa alegere motivată politic a președintelui Comisiei independente pentru mass-media; îndeamnă autoritățile kosovare să revizuiască în continuare Legea privind Comisia independentă pentru mass-media pentru a include recomandările făcute de Consiliul Europei, aliniind astfel legislația națională la standardele și practicile UE; recomandă un sprijin mărit pentru mass-media independentă și pentru organizațiile de verificare a faptelor din Kosovo, recunoscând rolul esențial al acestora în combaterea dezinformării și furnizarea de informații exacte publicului; încurajează UE să ofere asistență tehnică și financiară acestor entități; încurajează autoritățile din Kosovo să solicite misiuni de experți specifice în materie de asistență tehnică și

schimb de informații; cere să se adopte legea privind radioteleviziunea din Kosovo și legea privind protecția surselor jurnaliștilor;

35. își exprimă îngrijorarea cu privire la recentul atac cibernetic care vizează infrastructura digitală a Kosovo; îndeamnă guvernul din Kosovo să își consolideze capacitățile de combatere a ingerințelor străine și a dezinformării, în special a celor care provin din canalele naționaliste sârbe și din Rusia, menite să destabilizeze regiunea și să submineze integrarea europeană a Balcanilor de Vest, prin elaborarea unor strategii cuprinzătoare care să includă campanii de conștientizare a publicului care să combată, de asemenea, dezinformarea care subminează participarea femeilor la viața publică, să consolideze securitatea cibernetică și infrastructura aferentă, să încurajeze colaborarea cu partenerii internaționali, în special cu Uniunea Europeană, să își protejeze economia digitală, serviciile publice și securitatea națională și să abordeze campaniile de dezinformare și amenințările hibride care urmăresc să destabilizeze țara și să submineze perspectiva sa europeană; încurajează integrarea programelor de educație în domeniul mass-mediei în programa școlară a Kosovo pentru a înzestra cetățenii cu competențele necesare pentru a identifica și a contracara dezinformarea;

36. salută faptul că Kosovo a oferit adăpost și azil jurnaliștilor din Ucraina și Afganistan;

37. constată cu multă îngrijorare că s-au înmulțit semnificativ atacurile contra jurnaliștilor și acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (cazurile SLAPP), inclusiv din partea funcționarilor guvernamentali; invită autoritățile să își continue activitatea privind legislația anti-SLAPP, în conformitate cu noua Directivă a (UE) 2024/1069[1]; invită Kosovo să depună eforturi active pentru a asigura capacitatea jurnaliștilor de a-și desfășura activitatea și pentru a asigura libertatea deplină a mass-mediei de a funcționa independent; subliniază că trebuie pus capăt tuturor formelor de violență;

38. salută societatea civilă dinamică și constructivă din Kosovo, care joacă un rol esențial și pozitiv în procesul de reformă; încurajează guvernul kosovar să își intensifice cooperarea cu societatea civilă, în special cu organizațiile pentru drepturile femeilor, despre procesul decizional și să utilizeze mai mult Consiliul guvernamental pentru cooperare cu societatea civilă pentru a crea relații de colaborare și a implica într-adevăr societatea civilă într-un proces legislativ

---

[1] Directiva (UE) 2024/1069 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică („acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”) (JO L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

transparent încă dintr-un stadiu incipient; subliniază importanța creșterii responsabilității și transparenței în finanțarea publică a organizațiilor societății civile; reliefează că societatea civilă este esențială în stimularea democrației și a pluralismului și în promovarea bunei guvernanțe și a progresului social;

39. regretă lipsa unui plan clar de implicare a sârbilor kosovari în nord și faptul că inițiativele de implicare a comunității sârbe în structurile politice, sociale și economice ale Kosovo rămân foarte limitate; își reiterează apelul de a îmbunătăți dialogul intern și de a colabora sincer și direct cu organizațiile independente ale societății civile a sârbilor din Kosovo, în special în regiunea de nord, cu scopul de consolida încrederea, de a îmbunătăți viața de zi cu zi a sârbilor din Kosovo și de a-i integra cu succes;

Reconcilierea și relațiile de bună vecinătate

40. felicită Kosovo pentru implicarea într-o serie de inițiative de cooperare regională, încurajându-l să își intensifice eforturile de reconciliere și să caute soluții la disputele din trecut; felicită Kosovo pentru abordarea sa constructivă și implicarea sa activă în cooperarea regională și facilitarea comerțului care au condus la deblocarea Acordului central european de comerț liber;

41. invită Serbia să deschidă toate arhivele de război și să acorde acces la dosarele fostelor servicii secrete iugoslave (UDBA) și ale serviciului secret al armatei populare iugoslave (KOS), asigurând, la cerere, returnarea acestora guvernelor respective; subliniază că trebuie deschise aceste arhive către întreaga regiune pentru a investiga crimele din perioada comunistă și pentru a consolida democrația, responsabilitatea și instituțiile din Balcanii de Vest;

42. își reiterează sprijinul deplin față de dialogul facilitat de UE și salută numirea lui Peter Sørensen ca reprezentant special al UE pentru dialogul Belgrad-Priștina;

43. reiterează importanța unei implicări constructive atât din partea autorităților din Kosovo, cât și a celor din Serbia, pentru a se ajunge la un acord de normalizare cuprinzător, cu obligativitate juridică, bazat pe recunoașterea reciprocă, în conformitate cu dreptul internațional; invită Kosovo și Serbia să pună în aplicare acordurile de la Bruxelles și de la Ohrid, inclusiv crearea Asociației/Comunității municipalităților cu majoritate sârbă și ridicarea opoziției Serbiei față de aderarea Kosovo la organizații regionale și internaționale și să evite acțiunile unilaterale care ar putea submina procesul de dialog;

44. se așteaptă ca Serbia și Kosovo să coopereze fără rețineri și să ia toate măsurile necesare pentru a-i aresta și a-i aduce rapid în fața justiției pe autorii atacului terorist de la Banjska din 2023; regretă faptul că Serbia încă nu i-a urmărit penal pe vinovați, în special pe Milan Radoičić, vicepreședintele Srpska Lista; reiterează faptul că

autorii atacului terorist de la Zubin Potok trebuie și ei trași la răspundere și să suporte rigorile justiției fără întârziere;

45. o invită pe Vicepreședinta Comisiei/Înalta Reprezentantă a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) și Comisia să fie mai proactiv în coordonarea procesului de dialog; cere să se amplifice rolul Parlamentului European în facilitarea dialogului prin reuniuni periodice ale adunării parlamentare paritare;

46. condamnă toate acțiunile care pun în pericol stabilitatea și procesul de reconciliere, inclusiv tensiunile din nordul Kosovoului, precum și provocările grupurilor și formațiunilor armate ilegale sponsorizate de statul sârb și îndeamnă UE să adopte o poziție mai fermă împotriva ingerințelor externe în afacerile interne ale Kosovo; subliniază că ambele părți trebuie să pună în execuție integral toate acordurile încheiate și să evite acțiunile unilaterale care ar putea escalada tensiunile; invită poliția din Kosovo să respecte pe deplin toate cerințele privind statul de drept și drepturile omului și să garanteze că sunt desfășurate în nordul Kosovo forțe de poliție multietnice și incluzive, în conformitate deplină cu cerințele legale; reamintește că toți reprezentanții politici și toate comunitățile din Kosovo au o răspundere comună pentru trăinicia păcii și a domniei legii;

47. salută crearea Comisiei mixte pentru persoane dispărute în decembrie 2024 și solicită progrese rapide în punerea în aplicare a Declarației politice privind persoanele dispărute din mai 2023; invită atât Kosovo, cât și Serbia să nu politizeze această chestiune umanitare și să își intensifice eforturile de aplicare a declarației în cadrul dialogului Belgrad-Priștina și să stabilească o cooperare între Kosovo și Serbia;

48. salută acordurile recente din cadrul Procesului de la Berlin;

49. salută decizia Kosovo de a elimina restricțiile privind intrarea produselor finite sârbe la punctul de trecere a frontierei Merdare;

50. salută prezența KFOR și rolul acesteia în crearea și menținerea unui mediu sigur și securizat și în dezvoltarea unui Kosovo stabil și pașnic, pe calea integrării euro-atlantice; reamintește importanța misiunii pentru dezvoltarea continuă a Forței de Securitate din Kosovo prin furnizarea de consiliere, formare și consolidare a capacităților;

Reformele socioeconomice

51. felicită Kosovo pentru implicarea activă în punerea în aplicare a noului plan de creștere pentru Balcanii de Vest, care urmărește să aprofundeze reformele impuse de UE și să reducă decalajul socioeconomic dintre statele membre ale UE și țările din Balcanii de Vest; salută adoptarea programului de reforme al Kosovoului și reamintește că Kosovo (precum și Serbia) trebuie să dea dovadă de

un angajament mai mare față de dialogul facilitat de UE pentru a avea acces la resurse;

52. consideră că merită apreciate progresele făcute de Kosovo în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și încurajează Kosovo să introducă reformele structurale necesare pentru a face față provocărilor fiscale, asigurând în același timp o protecție adecvată a forței de muncă, salarii corecte și condiții de muncă îmbunătățite, în conformitate cu legislația UE;

53. își reiterează apelul adresat Comisiei de a elabora o strategie regională pentru a soluționa problema șomajului persistent în rândul tinerilor și a exodului de creiere, prin rezolvarea neconcordanței de competențe dintre sistemul de educație și piața muncii, prin îmbunătățirea calității predării și prin asigurarea unei finanțări adecvate pentru măsuri active pe piața muncii și pentru programe de formare profesională, precum și prin asigurarea unor infrastructuri adecvate de îngrijire a copiilor și de educație preșcolară;

54. salută faptul că legislația Kosovo privind criminalitatea informatică este aliniată în linii mari la acquis-ul UE; observă că Kosovo n-a ajuns prea departe cu transformarea digitală a serviciilor publice; subliniază că trebuie să se alinieze la legislația unională privind digitalizarea, dar și le nevoile poporului său, în special la Codul european al comunicațiilor electronice, Directiva UE privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice (NIS2)[1], setul de instrumente al UE pentru securitatea rețelelor 5G, precum și la Regulamentul privind serviciile digitale[2] și Regulamentul privind piețele digitale[3]; observă că economia Kosovo rămâne foarte dependentă de importuri și subliniază că trebuie diversificată economia pentru a mări competitivitatea și sustenabilitatea, în special în contextul integrării mai profunde pe piețele UE;

55. regretă că proiectul de lege privind manualele școlare, prezentat în

---

1 Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2) (JO L 333, 27.12.2022, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

2 Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (JO L 277, 27.10.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

3 Regulamentul (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2022 privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivelor (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale) (JO L 265, 12.10.2022, p. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

2022, este încă în curs de adoptare finală în Adunarea din Kosovo; invită Kosovo să finalizeze aplicarea noului cadru programatic pentru educația de bază, să finalizeze revizuirea manualelor actuale, să asigure pregătirea sustenabilă a cadrelor didactice și să aplice în mod sistematic mecanisme de asigurare a calității la toate nivelurile de educație;

56. îndeamnă guvernul kosovar să faciliteze accesul la serviciile de asistență medicală de calitate; constată că Kosovo e pe locul doi în regiune la cele mai mici cheltuieli cu asistența medicală și solicită o reformă cuprinzătoare în domeniul sănătății pentru a satisface nevoile tuturor cetățenilor, în special în zonele rurale și insuficient deservite;

57. constată cu îngrijorare că accesul la serviciile sociale, în special pentru grupurile vulnerabile, s-a înrăutățit după ce guvernul a închis Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care s-a făcut fără consultarea transparentă cu societatea civilă și alte părți interesate și a adus o confuzie semnificativă; solicită un buget mai bun, bazat pe dovezi, pentru a îmbunătăți serviciile sociale, în special pentru persoanele care au supraviețuit actelor de violență de gen, în conformitate cu noul cadru juridic;

58. invită Kosovo să asigure un învățământ de stat egal și nediscriminatoriu în limbile minorităților;

59. reiterează necesitatea de a ajunge la tinerii din localitățile cu majoritate sârbă și de a-i integra în structurile socioeconomice ale țării;

Energie, mediu, dezvoltare durabilă și conectivitate

60. remarcă progresele făcute de Kosovo la securitatea aprovizionării cu energie, dar constată că în continuare se bazează mult pe centrale electrice învechite, extrem de poluante, care atrag după sine riscuri grave pentru sănătate și mediu; observă că pentru a-și îndeplini obiectivele ambițioase Kosovo trebuie să implementeze degrabă programul său energetic pentru perioada 2022-2025 și să-și reducă dependența de combustibilii fosili; invită UE să își intensifice eforturile pentru a ajuta Kosovo să-și rezolve problemele legate de poluarea aerului și să acorde prioritate acestor eforturi; observă că noua strategie energetică a Kosovo nu promovează construcția de hidrocentrale din cauza impactului lor dăunător asupra mediului, în special din cauza deficitului de apă din țară;

61. subliniază că infrastructura din Kosovo trebuie dezvoltată în mod global pentru a înlesni reducerea emisiilor generate de transportul public și extinderea transportului electrificat; evidențiază că îmbunătățirea accesibilității și asigurarea compatibilității cu rețeaua de transport a UE trebuie să rămână o prioritate;

62. salută acordul la care s-a ajuns la summitul de la Tirana privind

reducerea costurilor de roaming; invită în acest sens autoritățile, actorii privați și toate părțile interesate să faciliteze atingerea obiectivelor convenite pentru a obține o reducere substanțială a tarifelor de roaming pentru date și reduceri suplimentare care să ducă la prețuri apropiate de prețurile interne dintre Balcanii de Vest și UE până în 2027; salută intrarea în vigoare a primei faze de punere în aplicare a foii de parcurs privind roamingul între Balcanii de Vest și UE;

63. îndeamnă Kosovo să respecte cu mai mare strictețe plafoanele de emisii, să integreze mai riguros considerentele de mediu în politicile sectoriale și să adopte măsurile necesare pentru controlul poluării, a contaminării solului și apei, precum și gestionarea deșeurilor, în conformitate cu standardele și angajamentele UE și internaționale; îndeamnă Kosovo să îmbunătățească evaluările cuprinzătoare ale impactului asupra mediului și să integreze măsurile de sustenabilitate în planificarea infrastructurii; invită Kosovo să extindă zonele protejate din țară și să îmbunătățească instrumentele și măsurile de protecție a acestora pentru a proteja biodiversitatea, inclusiv habitatele esențiale ale linxului balcanic, specie critic periclitată; încurajează Kosovo să intensifice și să grăbească eforturile de colaborare cu țările învecinate pentru a crea zone transfrontaliere protejate și a stabili planuri coerente de gestionare la nivel transfrontalier.

°

° °

64. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Președintelui Consiliului European, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și președintelui, guvernului și Adunării Naționale a Kosovo.